C/2025/5144

28.10.2025

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Et blik på de fremtidige forbindelser mellem EU og UK: 2026-revision af handels- og samarbejdsaftalen set fra civilsamfundets perspektiv

(initiativudtalelse)

(C/2025/5144)

Ordfører: **Tanja BUZEK**

Medordfører: **Peter BYRNE**

Rådgivere	Elena CRASTA (for ordføreren) Jonathan PEEL (for medordføreren)
Plenarforsamlingens beslutning	23.1.2025
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 52, stk. 2
Kompetence	Sektionen for Eksterne Forbindelser
Vedtaget i sektionen	12.6.2025
Vedtaget på plenarforsamlingen	16.7.2025
Plenarforsamling nr.	598
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	147/0/2

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. **EU's særlige forbindelser med UK** adskiller sig fra forbindelserne med de andre handelspartnere og politiske partnere. Vi er ligesindede med hensyn til fælles interesser, værdier og perspektiver, forudbestemte som handelspartnere grundet vores geografiske nærhed til hinanden og forbundet af de stærke bånd mellem vores civilsamfund. Det glemmes ofte, at alle de store europæiske organisationer, der repræsenterer virksomheder, fagforeninger, forbrugere og sociale, ungdomsrelaterede eller miljømæssige interesser, stadig har medlemmer fra UK.

1.2. **Der er et stort momentum for at uddybe og opgradere dette partnerskab mellem EU og UK**, ikke mindst på grund af nye geopolitiske faktorer. Revisionen af handels- og samarbejdsaftalen i 2026 har i kombination med den politiske »nulstilling« efter topmødet mellem EU og UK i maj potentiale til at udgøre et vigtigt skridt i udviklingen af forholdet efter brexit. Målet skal være et stabilt, forudsigeligt og samarbejdsbaseret partnerskab, uanset hvordan de politiske flertal kommer til at se ud.

1.3. Topmødet mellem EU og UK og revisionen af handels- og samarbejdsaftalen **bør nu føre til konkrete forbedringer og muligheder for alle**. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) glæder sig over de nye muligheder, der følger af topmødet, navnlig for dynamisk tilpasning af regler og standarder, for sikkerhed og forudsigelighed vedrørende handel og fiskeri og for genindtræden i Erasmus+ og udsigten til en fremtidig ungdomserfaringsordning. Denne udtalelse bør tjene som rettesnor for EU's og UK's institutionelle aktører i forbindelse med udarbejdelsen af den fælles køreplan for det fremtidige arbejdsprogram.

1.4. **EU's og UK's interne rådgivende grupper bør medvirke i revisionen og den fremtidige arbejdsproces**, da de er en afgørende kilde til input på begge sider. Mens parterne fokuserer på at »gennemføre en handelsaftale«, »udlever« vi som civilsamfund den i hverdagen som virksomheder, arbejdstagere, forbrugere og borgere. EØSU opfordrer endvidere til, at der sideløbende med det møde, der afholdes mellem lederne, afholdes et særligt arbejdsmarkedstopmøde mellem EU og UK for at inddrage arbejdsmarkedets parter i drøftelserne.

1.5. **Et styrket reguleringssamarbejde om ikketoldmæssige hindringer** udgør den største mulighed for at forbedre de bilaterale handelsforbindelser. Jo tættere på hinanden de to reguleringssystemer er, jo færre gnidninger vil der opstå, med betydelige gevinster for alle. Med tanke på de bredere handelsmæssige fordele glæder EØSU sig over forhandlingerne om en sundheds- og plantesundhedsaftale mellem EU og UK og understreger betydningen af at overholde forsigtighedsprincippet som en central EU-værdi. Håndhævelse af forbrugerrettigheder bør være en del af samarbejdsdagsordenen og sætte markedsovervågningsmyndighederne i stand til i fællesskab at beskytte forbrugerne. En særligt oprettet enhed for vurdering af divergens bør i samarbejde med interessenter overvåge forskelle, og der kunne oprettes en fælles portal for EU og UK med adgang til ajourførte lovgivningsmæssige oplysninger og klarere vejledning, navnlig for SMV'erne i de to jurisdiktioner.

1.6. **Fremme af dagsordenen for gensidig anerkendelse** ville mindske grænsekontrollen og forbedre de bilaterale handelsstrømme, hvilket samtidig er godt med henblik på vækst og jobskabelse. En bredere vifte af aftaler bør omfatte faglige kvalifikationer, kemiske standarder og overensstemmelseserklæringer. Dette kan reducere handelsomkostningerne og understøtte en tæt lovgivningsmæssig tilpasning. De dobbelte krav til grænseovergangene bør så vidt muligt strømlines for at undgå øget trængsel og for at minimere potentielle forstyrrelser.

1.7. **Handelen med tjenesteydelser rummer det største potentiale** til at udvikle forbindelserne mellem EU og UK efter brexit. Jo mere de nye lovgivningsmæssige rammer, der skal lette grænseoverskridende tjenester, er tilpasset til hinanden, jo større er potentialet for at øge markedsadgangen. EØSU opfordrer indtrængende til, at der gøres en indsats for at tackle mobilitetsmæssige udfordringer, navnlig til en reform af UK's visumsponsoreringsordning med henblik på større mobilitet og fair konkurrence mellem tjenesteudbydere i EU og UK. De fremtidige mobilitetsforhandlinger skal opretholde gensidige høje standarder for beskæftigelsesmæssige rettigheder og tilskyndelse til et kapløb mod toppen.

1.8. **En fastholdelse af bestemmelserne om opretholdelse af beskyttelsesniveauer og om lige vilkår** bør fortsat være en central prioritet for parterne. De interne rådgivende gruppers overvågning af overholdelsen bør fortsætte med uformindsket styrke. Der bør være regelmæssig dialog, udveksling og samarbejde om forbedringer af arbejdstager- og miljørettigheder for at gøre fremskridt mod dette mål kombineret med en effektiv håndhævelse. For at styrke den sociale dialog opfordrer EØSU til at undersøge, hvordan det kan gøres lettere for arbejdstagere fra UK at deltage i europæiske samarbejdsudvalg.

1.9. **Klimaindsatsen og den aktive industripolitik kræver en større grad af tilpasning af lovgivning og politikker**. EØSU glæder sig over, at de to parters emissionshandelssystemer er indbyrdes forbundne, og anbefaler, at der samarbejdes om at muliggøre de nødvendige investeringer til støtte for omstillingen til ren energi og industri.

1.10. **En »fremtidssikret handels- og samarbejdsaftale« bør omfatte ungdomsperspektivet** og gradvist fjerne hindringer for at udnytte nye muligheder. Brexit må ikke blive en ny »Berlinmur« for de kommende generationer. Unge på begge sider har lagt stor vægt på, at UK skal genindtræde i Erasmus+, som også understøtter erhvervs- og lærlingeuddannelserne. Disse lærlingeuddannelser bør opfylde kriterier for god kvalitet med anstændige vilkår og betingelser og være til gavn for alle unge og unge arbejdstagere — ikke kun visse sektorer.

1.11. **Beskyttelse af Nordirlands unikke status og handelsbetingelser**: EØSU understreger den altafgørende rolle og virkning, som Belfastaftalen fra 1998 (»langfredagsaftalen«) har haft med hensyn til at undgå en tilbagevenden til vold. Udvalget glæder sig over de fremskridt, der er gjort ved hjælp af Windsorrammen fra 2023, og opfordrer indtrængende til, at det bliver en central prioritet i revisionen, at Nordirlands rettigheder ikke forringes.

1.12. **Fastsættelse af en ambitiøs revision i stedet for blot en screeningsundersøgelse**: EØSU opfordrer indtrængende parterne til at indgå en eller flere omfattende, gensidigt fordelagtige aftaler med fokus på fastlæggelse af de uafsluttede ordninger på de områder, der er omhandlet i bilagene til handels- og samarbejdsaftalen. Enhver yderligere aftale bør være omfattet af den overordnede struktur i handels- og samarbejdsaftalens principper og forpligtelser vedrørende lige vilkår samt være en del af de interne rådgivende gruppers overvågningsområde.

2. Baggrund for initiativudtalelsen

2.1. Handels- og samarbejdsaftalen fastlægger de nuværende retlige rammer for de bilaterale handelsforbindelser mellem EU og UK og giver Nordirland en unik status. På trods af brexit er UK fortsat en potentiel partner på forskellige områder, herunder miljø, klimaforandringer, ungdomsudvekslinger, forbrugerinteresser og ekstern sikkerhed og forsvar.

2.2. Det unikke forhold mellem EU og UK skyldes også de altid stærke bånd mellem civilsamfundene. Ved hjælp af opfølgningsudvalget EU/UK har EØSU holdt forbindelserne med det britiske civilsamfund ved lige efter brexit og investeret i at opbygge nye forbindelser, understøttet af opfølgningsarbejdet på vores relaterede udtalelser. Med handels- og samarbejdsaftalen blev der oprettet to civilsamfundsorganer i henholdsvis EU og UK — de interne rådgivende grupper — til at overvåge gennemførelsen af aftalen.

2.3. Kommissionsformand Ursula von der Leyens politiske retningslinjer for 2024-2029 indeholder et klart tilsagn om at styrke forbindelserne med UK vedrørende spørgsmål af fælles interesse såsom energi, sikkerhed, modstandsdygtighed og mellemfolkelige kontakter. Den lovfæstede revision af handels- og samarbejdsaftalen (efter fem år), der er planlagt til 2026, er begrænset til en vurdering af gennemførelsen af de eksisterende bestemmelser, men der bør ikke være nogen begrænsninger for at forbedre aftalen på et grundlæggende niveau. På det første topmøde nogensinde mellem EU og UK den 19. maj 2025 blev potentialet for en ny strategisk ramme efter nogle udfordrende år fremhævet.

2.4. Med henblik på fremtiden er hovedformålet med denne initiativudtalelse at fremhæve de store udfordringer, som virksomheder, arbejdstagere, forbrugere og borgere står over for, og at pege på områder, hvor forbindelserne kan forbedres, såsom reguleringssamarbejdet mellem EU og UK. Den bør også tjene som rettesnor for EU's og UK's institutionelle aktører i forbindelse med udarbejdelsen af den fælles køreplan som opfølgning på topmødet i maj 2025.

3. **Handelsforbindelserne mellem EU og UK efter brexit**

3.1. Handelsforbindelserne mellem EU og UK er fortsat meget vigtige for begge parter, efter som der er tale om verdens næststørste handelsforbindelser. Markedsnærheden sættes i perspektiv af, at UK stadig handler med flere varer og tjenesteydelser med Tyskland, Nederlandene, Frankrig og Irland end med USA og Kina tilsammen ([1]). Handelsintensiteten i toldunionen mellem UK og EU forventes imidlertid at falde med 15 % som følge af brexit ([2]).

3.2. EU drager fordel af sit integrerede indre marked kombineret med et netværk af præferencehandelsaftaler med forskellige lande, der giver adgang til et attraktivt marked med 448 mio. mennesker. UK har søgt nye handelsaftaler uden for EU (Indien og New Zealand) og tilsluttet sig Stillehavspartnerskabsaftalen (CPTPP), men får ikke nemt ved at opnå samme volumen som EU's præferenceaftaler som følge af den reducerede tiltrækningskraft fra markedets størrelse på 68 mio. mennesker uden for EU's toldunion. EU's handelsmuligheder er derfor mere positive.

3.3. Den globale handel er ved at ændre sig efter geopolitiske linjer, hvor økonomier som Kina og USA ændrer handelsmønstre og øger usikkerheden og udfordringerne for den regelbaserede orden. EU og UK skal navigere i disse forandringer og bør anerkende, at de begge var en stærkere handelsaktør inden brexit, og at en tættere tilpasning på handelsområdet vil gavne begge parter.

3.4. Handels- og samarbejdsaftalen regulerer nu handelen mellem EU og UK og opretholder de told- og kvotefrie udvekslinger, men uden fordelene ved EU-medlemskabet. Begge parter implementerer værktøjer, der ændrer, hvordan både varer og personer passerer grænserne, og der forventes betydelige operationelle og økonomiske virkninger. UK har indført sin Border Target Operating Model, der omfatter risikobaseret kontrol af importerede varer. EU har udarbejdet sit ind- og udrejsesystem (EES) for tredjelandsstatsborgere, og UK har sin tilsvarende elektroniske rejsetilladelse (ETA).

3.5. De dobbelte krav fra EES og ETA medfører en risiko for øget overbelastning ved vigtige grænseovergangssteder mellem EU og UK, både på jernbanerne og i havnene. De flytter ligeledes parterne længere væk fra et system med fælles elementer og føjer nye betingelser til forbindelserne.

3.6. Revisionen af handels- og samarbejdsaftalen bør ledsages af lettilgængelige cost-benefit-analyser for begge parter, ideelt set for at de kan engagere sig i fællesskab, og for at de politiske argumenter understøttes af undersøgelser af fordelen ved at holde en fælles retning. Ud over at sørge for beskyttelsesforanstaltninger i forhandlingerne bør den også vise, hvad den direkte økonomiske — og langsigtede samfundsmæssige — fordel vil være for begge parter.

([1]) https://www.gov.uk/government/statistics/trade-and-investment-core-statistics-book/trade-and-investment-core-statistics-book.
([2]) Yderligere oplysninger findes online i bilaget til denne udtalelse: https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2025-05/Annex-to-REX-600-Opinion.pdf.

4. **Rekalibrering af et strategisk partnerskab**

4.1. Der er et stort momentum til at justere og puste nyt liv i de bilaterale forbindelser, navnlig med henblik på at strømline handelsforbindelserne, sikre en ambitiøs sikkerhedspagt, løse aktuelle spørgsmål om borgerrettigheder og iværksætte et tættere samarbejde på andre områder.

4.2. Efter valget i 2024 har UK opfordret til en »nulstilling« og har i fællesskab med EU aftalt, at de vil styrke samarbejdet på områder såsom økonomi, energi, sikkerhed og modstandsdygtighed. Det første bilaterale topmøde mellem EU og UK nogensinde den 19. maj i London er et vigtigt skridt i udviklingen af forbindelserne efter brexit og hen imod en klar ramme for strategisk samarbejde. Denne udvikling kombineret med revisionen af handels- og samarbejdsaftalen i 2026 og de nye geopolitiske behov åbner mulighed for at uddybe og opgradere partnerskabet mellem EU og UK. I lyset af den indvirkning, som nogle af de fremtidige beslutninger vil få på arbejdslivet, anbefaler EØSU, at der sideløbende med det møde, der afholdes mellem lederne, indkaldes til et særligt arbejdsmarkedstopmøde mellem EU og UK for at sikre, at arbejdsmarkedets parter inddrages i drøftelserne.

4.3. Da handels- og samarbejdsaftalen i vid udstrækning giver mulighed for toldfri handel mellem EU og UK, vil et styrket samarbejde om ikketoldmæssige hindringer være den største mulighed for at forbedre de bilaterale handelsforbindelser. Idet vi lægger den umiddelbare turbulens fra udtrædelsen bag os, er det hensigtsmæssigt med en pragmatisk tilpasning af interesser med udgangspunkt i gensidige økonomiske fordele og fælles geopolitiske prioriteter. Begge parter har holdt fast i centrale principper (suverænitet for UK, integritet i det indre marked for EU og bevarelse af lige konkurrencevilkår), og ændringer af den eksisterende aftale bør afspejle en fornyet samarbejdsånd.

4.4. Handels- og samarbejdsaftalen omfatter de mest innovative arbejdsmarkeds- og miljøbestemmelser, som EU nogensinde har forhandlet sig til i sine handelsaftaler: bestemmelserne om opretholdelse af beskyttelsesniveauerne og om lige vilkår. De interne rådgivende grupper har en særlig plads i disse bestemmelser. EØSU opfordrer til at opretholde høje gensidige standarder for arbejdstager- og miljørettigheder i UK og EU og tilskynder til at fremme et kapløb mod toppen ved at bygge videre på disse bestemmelser. Jo tættere de to reguleringssystemer er, jo færre friktioner vil der være med betydelige gevinster for alle og en mindsket risiko for retssager under handels- og samarbejdsaftalen.

4.5. En ajourført handels- og samarbejdsaftale kan give begge parter håndgribelige politiske gevinster. For EU bevarer den de grundlæggende regler for det indre marked og styrker troværdigheden af den eksterne handelspolitik. For UK giver en sådan aftale mulighed for øget markedsadgang og færre handelsgnidninger. Begge parter vil nyde godt af større forudsigelighed, økonomisk stabilitet og forbedret kapacitet til at tackle fælles udfordringer på områder som forskning, sikkerhed og klimapolitik. Begge parters forbindelser med andre vigtige handelspartnere såsom USA må ikke undergrave handels- og samarbejdsaftalens centrale principper og stabilitet.

4.6. Det geopolitiske miljø har ændret sig dramatisk siden brexitfolkeafstemningen og indgåelsen af både udtrædelsesaftalen og handels- og samarbejdsaftalen. Dette understreger den afgørende betydning for alle vores borgere af et optimalt samarbejde mellem EU og UK og den størst mulige grad af tilpasning.

4.7. Denne revision giver mulighed for en moden politisk løsning — en løsning med anerkendelse af værdien af et konstruktivt engagement uden et krav om fuld politisk integration. I en global kontekst præget af økonomisk usikkerhed, krig på det europæiske kontinent og stigende geopolitiske spændinger ville en revideret handels- og samarbejdsaftale signalere, at UK og EU fortsat er fast besluttet på at arbejde sammen på områder af fælles interesse.

4.8. Der bør i forbindelse med revisionen af handels- og samarbejdsaftalen tages tilstrækkeligt hensyn til det organiserede civilsamfunds synspunkter, da vi er dem på det praktiske niveau, der kan påpege, hvor handels- og samarbejdsaftalen har slået fejl eller har brug for forbedringer. En tættere inddragelse af civilsamfundet under og efter denne proces kan bidrage til at forme fremtiden for forbindelserne mellem EU og UK på en mindre politiseret måde. EØSU mener, at de interne rådgivende grupper, der er oprettet ved handels- og samarbejdsaftalen, er nøglen til at sikre, at arbejdstagernes, erhvervslivets og civilsamfundets interesser repræsenteres på en afbalanceret måde.

5. **Særlige bemærkninger**

Handel med varer

5.1. Virksomhederne bør være i stand til at navigere i toldkontrollen hurtigt og uden unødigt papirarbejde.

5.2. Told og kvoter: Handels- og samarbejdsaftalen giver mulighed for told- og kvotefri handel mellem EU og UK, forudsat at varerne opfylder de aftalte oprindelsesregler og andre administrative krav, der er indført, fordi UK ikke længere er en del af EU's indre marked. Der er et stort behov for at mindske gnidningerne i forbindelse med gennemførelsen af disse administrative krav i en eventuel revideret aftale, hvilket forudsætter, at der er tilstrækkelig reguleringsmæssig tilpasning fra UK side til at muliggøre handel mellem EU og UK, der er så problemfri som muligt.

5.3. Ikketoldmæssige hindringer: Til trods for fritagelsen for told har ikketoldmæssige hindringer (såsom toldkontrol) og reguleringsmæssige forskelle bidraget til et betydeligt fald i de bilaterale handelsstrømme. Jo mere UK og EU tilnærmer deres reguleringsordninger, desto større er potentialet for at reducere disse ikketoldmæssige hindringer betydeligt.

5.4. Overensstemmelsesvurderinger: Den manglende gensidige anerkendelse mellem de to systemer gør overensstemmelsesvurderingerne endnu mere komplekse. En aftale på dette område vil betyde undgåelse af unødvendig fornyet prøvning af alle produkter, der er certificeret i henhold til EU-standarder, og som kommer ind på det britiske marked, hvilket vil reducere overholdelsesomkostningerne.

Handel med tjenesteydelser

5.5. Handelen med tjenesteydelser rummer det største potentiale for at udvikle forbindelserne mellem EU og UK efter brexit.

5.6. Markedsadgang: Handels- og samarbejdsaftalen giver ikke adgang for tjenesteydelser i samme grad som for varer. Tabet af pasrettigheder har især påvirket sektoren for finansielle tjenesteydelser, så det er nødvendigt med nye reguleringsmæssige rammer for at gøre det lettere at udbyde tjenesteydelser på tværs af grænserne. Også på dette område er mulighederne for at øge markedsadgangen større, jo mere disse rammer stemmer overens.

5.7. E-handel: De nuværende momsregistreringstærskler i UK udgør en ikketoldmæssig hindring, der gør det vanskeligt for SMV'er i EU at sælge direkte til britiske forbrugere gennem e-handel.

5.8. Erhvervskvalifikationer: Der er ikke længere nogen automatisk gensidig anerkendelse, hvilket skaber hindringer for erhvervsudøvere, der ønsker at arbejde på tværs af grænserne mellem EU og UK. Det bør være en prioritet at afhjælpe dette i enhver revideret aftale.

5.9. Finansielle tjenesteydelser: Aftalememorandummet fra 2023 etablerede en ramme for et struktureret reguleringsmæssigt samarbejde vedrørende de finansielle tjenesteydelser, som i øjeblikket ikke er omfattet af handels- og samarbejdsaftalens anvendelsesområde. Denne mulighed for at styrke samarbejdet udnyttes ikke fuldt ud. Samarbejdet bør intensiveres, navnlig inden for forsikringssektoren.

5.10. Tjenesteudbyderes mobilitet: UK's nuværende visumsponsoreringsordning for arbejdsgivere øger omkostningerne ved at indgå kontrakter med tjenesteudbydere fra EU for enheder baseret i UK. Vi opfordrer indtrængende til reform med henblik på større mobilitet og fair konkurrence mellem udbydere i EU og UK.

5.11. Transporttjenester: Den operationelle virkning af de nye grænseforvaltningsværktøjer er forskellig fra transportform til transportform, men grænseovergangssteder og havne, der faciliterer passage mellem EU og UK, er særligt sårbare over for trængsel og operationelle udfordringer. Masseoplysningskampagner for passagerer og transportvirksomheder, testning og fleksibilitetsforanstaltninger samt personaleuddannelse og -ressourcer bør sikre, at man er forberedt på de nye værktøjer.

Reguleringssamarbejde og standarder

5.12. Da handels- og samarbejdsaftalen i vid udstrækning giver mulighed for toldfri handel mellem EU og UK, vil et styrket samarbejde om ikketoldmæssige hindringer udgøre den største mulighed for at forbedre de bilaterale handelsforbindelser. EU og UK har deres egne reguleringsmæssige dagsordener, men divergens kan udgøre en trussel mod den frie strøm af varer og tjenesteydelser. Følgelig er et reguleringssamarbejde afgørende for at undgå utilsigtede konsekvenser.

5.13. Divergens: Forskellene i de reguleringsmæssige standarder har ført til øgede overholdelsesomkostninger for virksomhederne, navnlig i sektorer såsom den kemiske sektor og lægemiddelsektoren.

5.14. Lige vilkår: Handels- og samarbejdsaftalen indeholder bestemmelser, der skal forhindre urimelige konkurrencefordele ved at sikre, at begge parter opretholder fælles standarder på områder som arbejdstagerrettigheder og miljøbeskyttelse. Det er afgørende at overvåge og håndhæve disse bestemmelser, da handels- og samarbejdsaftalen også kræver opretholdelse af det beskyttelsesniveau, der var gældende på det tidspunkt, hvor UK forlod EU.

5.15. Forbrugerrettigheder: Handels- og samarbejdsaftalen tilskynder til samarbejde om en række emner, men ikke om håndhævelse af forbrugerrettigheder, som bør medtages i revisionen. Der er behov for fuldt ud at operationalisere bestemmelserne om tekniske handelshindringer i handels- og samarbejdsaftalen og gøre det muligt for markedsovervågningsmyndighederne at beskytte forbrugerne i fællesskab.

Sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger (SPS-foranstaltninger)

5.16. Øget kontrol og certificering: EU opfatter nu UK som et tredjeland, hvilket nødvendiggør SPS-kontrol af landbrugsfødevarer for at imødegå biosikringsrelaterede risici. Denne ændring har ført til yderligere dokumentation og inspektioner, hvilket har medført forsinkelser og øgede omkostninger for eksportørerne. EØSU glæder sig over aftalen fra topmødet mellem EU og UK om at forhandle om en landbrugsfødevareaftale, der har til formål i væsentlig grad at reducere de SPS-relaterede certifikater og kontroller i forbindelse med transport af dyr, animalske produkter, planter og planteprodukter, og opfordrer til snarlig indgåelse af en sådan aftale. Overholdelse af forsigtighedsprincippet er fortsat en central EU-værdi, og dette afspejles i aftalens krav om rettidig dynamisk tilpasning af UK's bestemmelser til EU-reglerne.

5.17. Mangel på dyrlægepersonale: Det større antal krævede SPS-certifikater har øget efterspørgslen efter dyrlæger. UK's evne til at klare denne efterspørgsel er imidlertid usikker, til dels på grund af den manglende gensidige anerkendelse af veterinære kvalifikationer. Dette hæmmer handelsstrømmene fra EU til UK og forsinker i betydelig grad leverancerne af EU-forsendelser til UK.

5.18. Landbrugsfødevarestandarder: Standarderne vedrørende fødevareforbrug er meget ens i EU og UK. Når EU og UK har at gøre med tredjelande som handelspartnere, bør de undgå enhver risiko for at kompromittere de gensidige standarder og principper, der er fastsat i handels- og samarbejdsaftalen.

Arbejdstagernes rettigheder

5.19. Revisionen af handels- og samarbejdsaftalen bør føre til en aftale, der fortsat er god for arbejdstagerne på begge sider.

5.20. EØSU glæder sig over indførelsen af loven om arbejdstagerrettigheder i UK, da den opretholder de høje fælles standarder. Der er imidlertid behov for klarlægning af status for forslagene om arbejdsretsgebyrer, ændring af retten til kollektiv høring (TUPE), løbende feriepenge og registrering af arbejdstid.

5.21. Tusindvis af arbejdstagere i UK risikerer at miste eller har mistet adgangen til tværnational information og høring, som de i mange tilfælde har haft ret til i mere end 20 år. Der er ingen retlig forpligtelse til at beholde UK's repræsentanter i de europæiske samarbejdsudvalg, men revisionen af handels- og samarbejdsaftalen bør hurtigst muligt afhjælpe de praktiske konsekvenser. Arbejdstagernes tilstedeværelse afhænger af ledelsens velvilje, og spørgsmål, der har indvirkning på UK og en medlemsstat, anses ikke længere for at være tværnationale, hvilket betyder, at der ikke foretages informationsdeling eller høring. Der er ingen garanti for, at britiske aktiviteter vil omfatte de fremtidige europæiske samarbejdsudvalg. I betragtning af ovennævnte negative indvirkning på de europæiske samarbejdsudvalg opfordrer EØSU til at undersøge, hvordan britiske arbejdstageres deltagelse i de europæiske samarbejdsudvalg kan faciliteres med henblik på at styrke den sociale dialog.

5.22. EØSU fremhæver også vigtigheden af at forebygge forstyrrelser af tilværelsen for arbejdstagere omkring Campo de Gibraltar og sikre, at rettighederne for arbejdstagere i både EU og UK beskyttes.

Muligheder for alle

5.23. Ophøret af den frie bevægelighed har kompliceret forretningsrejser, arbejdstagernes beskæftigelsesmuligheder samt forskeres, studerendes og unges udvekslinger.

5.24. Midlertidige opgaver: Nye regler påvirker sektorer, der er afhængige af kortvarig mobilitet, og hæmmer andre EU-borgeres end irske statsborgeres muligheder for at arbejde og opholde sig i UK.

5.25. Beskæftigelsesmuligheder: UK er allerede kommet med i Horisont- og Copernicusprogrammet igen. Der er gode argumenter for, at UK også bør genindtræden i Erasmus+, som også understøtter erhvervs- og lærlingeuddannelserne. Lærlingeuddannelserne bør opfylde specifikke kvalitetskriterier og være underlagt anstændige vilkår og betingelser. Vi opfordrer indtrængende til nye muligheder for arbejdstagere, forskere, studerende og lærlinge med henblik på at forbedre deres beskæftigelsesevne.

5.26. Ungdomsudvekslinger: Det er afgørende, at de muligheder, som Erasmus+ skaber, er til gavn for alle unge og arbejdstagere og ikke kun for visse sektorer. EØSU opfordrer til en gradvis fjernelse af hindringerne for, at unge arbejdstagere kan udnytte nye muligheder.

5.27. Ikkeforskelsbehandling: Et begrænset antal bestemmelser i handels- og samarbejdsaftalen, herunder koordineringen af de sociale sikringsordninger, har givet anledning til bekymringer hos personer med handicap. En person med særlige behov kan naturligvis ikke flytte og rejse uden garanteret bistand. Der er behov for at udforske interoperabiliteten mellem EU's og UK's system for gensidig anerkendelse af handicapstatus.

Reguleringsmæssig divergens

5.28. Der vil uundgåeligt være lovgivningsmæssig divergens mellem EU og UK, som følge af enten passivitet eller lovgivningsmæssige tiltag fra parterne. Derfor bør Kommissionen oprette en særlig enhed for vurdering af divergens, som har til opgave at overvåge divergens i samarbejde med alle interessenter.

5.29. Adgang til ajourførte oplysninger om reguleringen, klarere vejledning og direkte kontakt med toldmyndighederne: En fælles portal, der giver navnlig SMV'erne i begge jurisdiktioner mulighed for at se, hvilken rådgivning der tilbydes, vil også være nyttig med hensyn til at opbygge samarbejde, kommunikation og tillid.

5.30. Dyrevelfærdsstandarder: Som ligesindede partnere har EU og UK en enestående mulighed for at samarbejde om dyrevelfærd og plantesundhed og bidrage til at bekæmpe fælles udfordringer såsom stigende antimikrobiel resistens, spredning af zoonotiske sygdomme og tab af biodiversitet.

5.31. Selv om handels- og samarbejdsaftalen anerkender forbindelsen mellem dyrevelfærd og bæredygtig fødevareproduktion, har der vist sig at være forskelle i de reguleringsmæssige tilgange. EU har indført strengere standarder på områder som pesticider, mens UK har indført højere dyrevelfærdsstandarder. Denne divergens komplicerer overholdelsen for virksomheder, der opererer på begge markeder.

5.32. Kemisk testning: Manglen på gensidig anerkendelse af data om kemisk testning kan resultere i dobbeltarbejde og øgede omkostninger og potentielt føre til flere dyreforsøg i UK.

Nordirland

5.33. Protokollen har skabt unikke handelsbetingelser og et tilsagn om ikke at forringe rettighederne, som fortsat bør opretholdes.

5.34. Windsorrammen fra 2023, der banede vejen for genoprettelse af magtdeling i Nordirland, havde til formål at tackle visse politiske og økonomiske udfordringer, men dens gennemførelse og effektivitet er fortsat omstridt i visse dele af samfundet.

Bruxelles, den 16. juli 2025.

Oliver RÖPKE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg